

REVISTA ISRAELITA

Apare la 1 și la 15 ale fie-cărei luni

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SUMARUL

Articole de fond : Filantropia; dezastrul și clevetiri antisemitice; Protegiații Austro-Ungari — Din Botoșani. — Cronica internă. — Corespondențe. — Starea sanitară — Cronica Externă : Austro-Ungaria; Franța; Algeria; Rusia; Italia. — Știința, literatura și bibliografia : Noutăți literare.—Anunțuri.

BUCUREȘTI

Redacțiunea și Administrațiunea

STRADA MIRCEA-VODA 12

PRETUL ABONAMENTELOR

Pentru un an 14 lei }
Pentru 6 luni 7,50 } Pentru toată țara

PENTRU STRAINATATE :

Pe an: 20 franci
Pe 6 luni: 10 franci

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prețul unui număr : 1 leu

ANUNCIURI 50 bani linia

REVISTA ISRAELITA

FILANTROPIA

Cititorii noștri cunosc nenorocirea ce a lovit unul din cele mai mari și mai frumoase orașe ale Moldovei, cât și pagubele suferite de cei atinși de furiile flacărilor. Isbiți de vestea unei lovirii atât de dureroase asupra unui întreg oraș, locuitorii țerei—fără osehire de cult sau naționalitate—s'au grăbit a veni în ajutorul Botoșănenilor.

Evreii din țară, fără excepția de poziție socială, au fost între cei d'ântâi cari au venit în ajutorul celor reduși la lipsa cea mai complectă. De la un capăt la cel-l'alt al țerei s'au constituit comitete în frunte cu Comunitatea Templului coral din București, și cu societatea «Zion» cari au deschis liste de subscripții pentru a da obolul lor cât se poate de grabnic. «*Revista Israelită*» cât și alte organe din țară au publicat și publică încă diverse liste de subscripții cu numele donatorilor și sumele încasate în fiecare oraș în parte. Bucureștii, Fălțiceni, Galații, Brăila, Jocșani, Iași, Buzău etc. etc., au strâns pînă acum sume însemnate, cât și obiecte pentru cei rămași fără de adăpost și fără de hrană zilnică, cari s'au trimes deja la destinație. Ajutoarele suntem sigur că nu se vor mărgini aci și Evreii vor mai continua cu subsidii, combatând prin *fapte* toate aserțiunile rău-voitoare ale antisemiților noștri susținute numai prin *vorbe*. Clevetirile oame-

nilor conduși de patimă rămân tot-d'a-una vorbe deșarte, vreme perdută în zadar.

* * *

Și pe când Israeliții din România se întrec a'și depune obolul lor, mult-puțin, după cum le permite puterile și poziția lor socială, cei din străinătate n'au rămas nepăsători față cu cei nevoieși din Botoșani. Pentru sentimente nobile și umanitare nu există hotare. Din apusul Europei mai cu seamă au venit sume frumoase pentru alinarea celor adinciți în mizeriă. Cu acest prilej ca și în atâtea alte dăți, Israeliții de peste hotare, la o laltă cu cei din țară, s'au arătat vrednici de laudă, probând îndestul simțimintele de cară au fost și sunt pururea animați. Dr. Lazarus din Berlin a trimis zece mii de fr. Rabinul Zadok Kahn din Paris a trimis 5400 l. n. din diferite orașe ale Germaniei au venit câte 4—500 l. n. în fine Baronul de Hirsch, care la 1878 a donat un milion de fr. pentru fundarea de școli în Orient, a trimis suma de 50,000 l. n. în aur, după cum cititorii noștri au putut vedea în numărul trecut al «*Revistei Israelite*». Acestea sunt argumentele Evreilor prin cari se spulberă clevetirile antisemiților noștri cari se luptă în contra morilor de vânt!

* * *

Ziaristica română a înregistrat succesiv sub-scriptiunile și numele donatorilor în coloanele sale. Organul guvernului «*Voința Națională*» a înregistrat liste de subscripții, până și sumele cele mai neînsemnate, fără să menționeze —ea *singură* din întreaga ziaristică română— donațiunea baronului de Hirsch! Organul oficios al celor de la cârma statului, care s'a crezut dator a scrie câte-va articole de fond privitoare la «*Franța jidovită*» a lui Drumont, n'a crezut de cuviință, cel puțin pentru lume, să spue un singur cuvânt despre cea mai mare și cea mai frumoasă donațiune din câte s'a dat pentru Botoșăneni! De vom lua pe toți d'arândul, de la basă până la vârful piramidei sociale din țară, vom constata că *nici unul* n'a dat o sumă atât de însemnată ca a nobilului bărbat din capitala republicei franceze, și totuși «*Voința Națională*», n'a crezut de cuviință să o menționeze cel puțin în treacă!

Până unde merge patima în contra elementului semitic !

* * *

Dacă am menționat tăcerea organului «celor de la putere» față cu actele filantropice ale Evreilor, n'am făcut-o decât a releva un fapt caracteristic, că *tocmai* foaia guvernului a fost *singură* care n'a menționat donațiunea marelui filantrop din Europa apusană. Am ținut să relevăm acest fapt, fiind-că din atitudinea «Voinței Naționale» putem cunoaște întru cât-va, atitudinea celor dela cârma statului. Altmintrelea puțin importă dacă «Voința» ar fi scris sau nu câte-va cuvinte despre cei 50000 de fr. donați de baronul de Hirsch. Un asemenea bărbat e prea sus pentru ca cele scrise de «Voința Națională» să ajungă până la dânsul, și nu de laudele ei are nevoie filantropul milionar din Franța. Nici noi n'am fi relevat aceasta, dacă «*Resboiul*» deună-zî n'ar fi scris că «Voința» ar fi primit ordin d'a nu publica această donațiune.

Nu știm întru cât aserțiunea «Resboiului» poate fi adevărată, ori-cum însă, o asemenea atitudine *numai* din partea foaiei care reprezintă ideile sfințicilor celor de la putere nu miroase a bine ! Atitudinea «Voinței Naționale» e prea strâns legată cu acea a guvernului, așa că fără de voe, văzând tăcerea «Voinței» asupra acestei donații, prin asociațiunea ideilor, ne-am gândit la cei de la putere.

Ego.

Desastrul și filantropia baronului de Hirsch. —
Clevetiri antisemitice cu prilejul desastrului.—Protejații Austro-ungari.

Desastrul care a căzut asupra orașului Botoșani, or-cât de funest a fost pentru incendiați, or-cât de dureros ne-a impresionat, ne-a procurat însă și mângăierea de a constata încă o dată că toate ofensele, umilirile și vecsațiunile de tot felul pe cari le suferă Israeliții mai mult sau mai puțin peste tot locul, nu au putut înăbuși vechia virtute, am zice chiar virtutea lor cardinală : binefacerea, caritatea.

Or de câte-ori se ivește vre-o nenorocire, vre-o catastrofă asupra vre-unei părți a globului, Israeliții dau, și dau cu mâna plină și cu plăcere pentru a alina suferințele și durerile.

Printre toți însă baronul de Hirsch este exemplul cel mai înalt și mai strălucit al spiritului tradițional de bine-facere la Israeliții

Pe acest bărbat distins, care nu încetează de a sevârși cele mai generoase fapte de filantropie, Israeliții sunt mândri de a 'l putea revendica ca al lor.

În acest moment iubitul și stimatul nostru Predicator, d. Dr. M. Beck distribue la Botoșani banii pe cari baronul de Hirsch 'i-a trimis pentru incendiați și mii de glasuri bine-cuvîntează po mărinosul lor bine-făcător și înalță către ceruri rugămîntea ca această podoabă a lui Israel să fie ferită de or-ce suferință și de or-ce nenorocire.

Toate jurnalele au publicat o notiță, după care s'ar fi prins și arestat în Botoșani un „jidani“, care ar fi pus foc casei sale, pe care o asigurase cu câte-va zile înainte; faptă criminală care a răspîndit o nouă spaimă în oraș și a avut de rezultat că s'a consumat tot prin foc încă un număr de case și s'a ruinat și nenorocit un număr nou de familii. Și de aci înainte o ploaie de injurături în contra jidanilor.

După informațiunile positive pe care ni le-am procurat din Botoșani, jidanul a fost în adevăr prins. . . . de niște brațe străine cari l'au scăpat din mijlocul flacărilor unde era să peară fără ajutorul care i s'a dat.

Nu este prima oară și foarte probabil nici cea din urmă, că antisemiții din școala Gherghel—Butculescu—Moroi se servă de minciunile cele mai îndrăznețe pentru a putea lovi în jidani. Dar ce însemnează pentru această trinitate o minciună când este vorba de jidani. Pentru ei ca și pentru jesuiți scopul scuză mijloacele.

Se știe că Austro-Ungaria a desființat, în urma insistențelor României, protecția de care se bucură un număr însemnat, — se zice că ar fi 70,000—de Israeliți locuitori în România, și că le-a acordat un termen până la 1 Ianuarie 1887, spre a cere și obține de la vre-o comună din imperiul vecin, înscrierea lor ca cetățeni în toată regula.

Resultatul acestei măsuri, provocată de Guvernul nostru, va fi că numărul streinilor în România se va înmulți de azi pe mâine cu suma uriașă de 70,000 de suflete.

În adevăr de sigur că numai cel mult câte-va sute de israeliți

vor putea transforma protecția de până acum în cetățenia Austro-ungară și aceasta pentru motivul simplu și peremptoriu că numai câte-va sute din ei vor putea plăti tacsele cari se cer pentru a fi înscrși ca cetățeni la vre-o commă din Austro-Ungaria.

Va să zică, afară de o minimă parte, toți acești 70000 de israeliți din protegiații Austro-Ungari, ce au fost până acum, vor deveni.....ce ?

Responsul este foarte simplu: vor deveni cea-ce sunt și alți poate 100000 din ai lor, adică *nimica*—res nullius.

Acum ca să spunem tot adevărul, în principiu desființarea protecțiunii pe cari Austria o da unui număr dintre coreligionarii noștri nu ne face nici cald nici rece: pentru că această protecțiune devenise, mai cu seamă în timpul din urmă, o adevărată batjocură; probă că la epocile de recrutare tinerii evrei erau espuși la fel de fel de vexațiuni și neajunsuri, erau tărăți la comisii, la poliție, la comisii, ba unii chiar la cazarmă sub escortă, fără ca reclamațiunile lor repetite la ambasada și consulatele Austro-Ungare să fi avut cel mai mic efect, și al doilea pentru că și această protecțiune, vestigie unei stări de lucruri care nu se mai portivește cu epoca în care trăim, nu avea un caracter bine definit căci așa zișii protegiați nu erau nici austriaci nici alt-ceva, erau să ni se ierte această vorbă trivială, „ni homme, ni femme“ cum se zice în Franța despre Auvergniați.

Cea-ce ne îngrijește însă este că, fiind dată campania crâncenă urmată de guvernantiții noștri în contra străinilor, nu putem înțelege interesul pe care România îl poate avea de a vedea 70,000 Israeliti desbrăcați de protecțiunea austro-ungară,—bună or rea,—de care se bucurau până acum, și că nu putem găsi motivele la care au cedat când au provocat o măsură, care, pe lângă străinii —căci ca atari suntem tratați toți ovreii fără distincțiune,—deja reședinți în România, mai aruncă în spinarea ei, de o dată, un nou contingent de 60—70000 de oameni.

Chestiunea este prea serioasă și ne rezervăm a reveni asupra-i.
Iste.

Protegiații Austro-Ungari

Sub acest titlu ziarul «*Lupta*» a publicat câte-va articole sub semnătura S... în cari relevă mai multe chestiuni privitoare la acordul încheiat între guvernul austro-ungar și cel român.—chestiuni cari rămân cu totul nere-

zolvate. În numărul de la 15—16 Iunie a. c. ziarul «Lupta» după ce publică conținutul acestui acord pe care l'am publicat și noi în «Revista Israelită» pg. 210 și arată distincțiunea ce există între *protejați* și *supuși* adevărați, urmează ast-fel :

După proclamarea și recunoașterea independenței noastre, unele state precum Franța, Belgia, etc., au renunțat îndată de la sine la toți protejații lor. Alte state, și cu deosebire Austro-Ungaria, au persistat în dreptul lor. Adevărul e că numărul protejaților celorlalte puteri era foarte mic, pe când Austro-Ungaria are în țara noastră peste 70,000 protejați, afară de supușii adevărați.

Acum e vorba de a se regula și cestiunea protejaților austro-ungari.—Dar cum și în ce mod? Aci începe gravitatea cestiunii.

Ce se vor face cu acești 70,000 protejați?

Vor deveni ei supuși adevărați ai statului austro-maghiar, sau vor renunța pur și simplu la protecțiunea acestui stat?

Apoi se mai presintă alte trei întrebări :

Ce vor prefera acești 70,000?

Ce ar trebui să preferăm noi? și

Ce va preferi Austro-Ungaria?

Câte-va ziare independente, precum *l'Indépendance Roumaine* și *Națiunea* au „releat“ deja greșit și importanța cestiunii protejaților, dar nu s'au pronunțat în nici un fel. Ele 'și-au exprimat numai—de alt-fel cu drept cuvânt—neîncrederea absolută ce au în actualul guvern de a rezolva o cestiune internațională de așa mare însemnătate, mărginindu-se a cere mai multe lămuriri.

Cele trei organe colectiviste: *Telegraful*, *l'Etoile Roumaine* și *Voința Națională* au răspuns ca de obicei, prin un șir de insulte și invective, ocolind toate întrebările puse de ziarele independente.

*

În numărul de la 18 Iunie a. c. se exprimă între altele în modul următor :

E un lucru netăgăduit că Austro-Ungaria are interes de a avea la noi în țară cât mai mulți supuși. Dacă ar sta în putința guvernului austro-maghiar, el ar coloniza cu nemți și unguri toată țara românească. Asupra acestui punct e de prisos a mai insista.

Așa fiind, se înțelege că guvernul monarhiei vecine caută toate chipurile de a înmulți numărul supușilor săi din România, și cu atât mai mult se va sili a nu pierde pe nici unul din actualii săi supuși.

Acest lucru reese lămurit din o circulară adresată de ministrul austro-maghiar către toate consulatele din România. Estragem aci imediat câte-va pasagiū din această circulară spre a se vedea câte înlesniri se fac actualilor protejați de a deveni cetățeni austro-ungari :

„Protejaților austro-ungari, domiciliați până acum în România, „le stă la dispozițiune de a reclama până la 31 Decembrie, anul „curent, **cetățenia austriacă sau ungară în toată regula și de „atorita consulatelor va fi de a esplica pretendenților condițiu- „nile legale în care cetățenia austriacă sau ungară poate fi că- „pătată.“**

De aci se vede cât de mult guvernul vienez caută să acorde protejaților săi de până acum, *cetățenia austriacă sau ungară în toată regulă*. Tot din acest pasagiū se vede ordinul sever dat tu- turor consulatelor de a *esplica* pretendenților condițiunile cerute spre a obține cetățenia.

Credeți oare că se cer protejaților multe formalități de împlinit pentru a putea pretinde cetățenia în Austro-Ungaria ? Iată un alt pasagiū din menționata circulară relativ la această chestiune :

„Petițiunile pentru acordarea cetățeniei austriace trebuie să fie „însoțite de garanția că pretendentul va fi primit în vr'o comună „austriacă, precum și de un certificat atestând o conduită morală „politică satisfăcătoare și aptitudinea de a 'și câștiga existența. Au- „toritatea politică în reionul căreia se află comuna care primește în „sinul seū pe optator va decide acceptarea sau respingerea peti- „țiunei.

Care sunt dar formalitățile și condițiunile ce se cer de la acei cari vor pretinde cetățenia austriacă ? Iată-le :

1. O petițiune prin care subscriitorul declară că optează pentru cetățenia austriacă.

2. Un certificat prin care se arată că pretendentul e primit ca membru în vr'o comună austriacă.

3. Un certificat de bună conduită și de aptitudinea de a 'și căș- tiga existența.

Atât și nimic mai mult. Circulara este categorică în această pri- vință.

Cine nu vede cât de ușor actualii protejați austro-ungari pot ob- ține cele două certificate cerute pentru a putea deveni cetățeni ai monarhiei vecine ? Care comună austriacă din Bucovina sau din Galiția, unde elementul evreesc predomină, va refuza de a recu- noaște de membru al ei pe vr'un protejat austriac din România ?

Căci se știe că cea mai mare parte din acești protejați sunt evrei. În fine, care autoritate austriacă va refuza vr'umnia din protejații săi de până acum un certificat de bună conduită și de aptitudine de a 'și câștiga existența ?

Se vede dar lămurit că toți pretendenții pot deveni cu cea mai mare înlesnire *cetățeni austro-ungari în toată regula.*

Monarchia vecină de peste muiți are un interes imens de a avea în țara noastră cât mai mulți supuși și am arătat cât de mult lucrează în acest scop. Prin circulara de care vorbim ministrul austro-ungar recomandă cu insistență tutulor consulatelor cesaro-regale din țară „de a face imediat cunoscute aceste dispozițiuni publicându-le în ziarele din localitate, afișându-le în edificiile consulatelor și ori-ce mod care poate servi la acest scop, pentru ca toți protejați austro-ungari domiciliați în România să poată avea la timp cunoștința de dânsese.“

Reese dar lămurit că prin acordul încheiat între guvernul nostru și cel austro-ungar vom avea în curând în țara noastră o nouă colonie de peste 70,000 de cetățeni austro-ungari „în toată regula,“ cum zice însăși circulara ministrului monarchiei vecine.

Și să se noteze o altă favoare care se acordă acestor noi cetățeni. Circulara în chestiune o declară categoric că: „*acordarea sau recunoașterea cetățeniei austriace sau ungare, se resfrânge și asupra soției și copiilor minori ai încetățenitului.*“

*

Dar noi ce vom folosi din acest acord? se întreabă «Lupta» de la 24 Iunie :

La această întrebare ziarele guvernamentale răspund că „pe viitor *pretinși* protegiați străini nu se vor mai putea sustrage de „la o mulțime de datorii, precum serviciul militar și altele la cari „sunt supuși cei-l'alți locuitori ai țerei.“

Oare așa să fie? Am arătat în mod cât se poate de lămurit că Austro-Ungaria nu cruță nici un mijloc pentru a 'și apropia pe toți *pretinși* protejați, acordându-le înlesniri excepționale pentru a 'i preface în «cetățeni austro-ungari în toată regula.“

De unde până acumă acești oameni arătau pașapoartele nemțești numai atunci când erau chemați la serviciul militar; se serveau adică numai câte o dată și într'un anumit caz de un instrument de care dispunea pentru a scăpa de la o datorie grea, iar în colo nici nu voiau să știe de Austro-Ungaria și de interesele ei,—de acum înainte ei vor forma prin forța lucrurilor o colonie, și vrând

nevrând vor trebui să lucreze împreună în favoarea intereselor țerei a cărei cetățeni vor deveni.

Cu alte cuvinte, prin acordul ce am încheiat cu Austro-Ungaria silim crearea unei colonii streine, silim o clasă de oameni — în cea mai mare parte negustori, bancheri, mici și mari, proprietari urbani, arendași etc.—să se înstrăineze cu desăvârșire de interesele țării noastre; îi silim să devie cetățeni streini cu domiciliu în România.

*

In No. de la 25—26 Iunie, citim cele ce urmează:

După acordul încheiat între guvernul nostru și cel Austro-Ungar, rămâne celor 70,000 protejați ai monarhiei vecine facultatea de a opta: sau pentru cetățenia austro-ungară, sau a renunța pur și simplu la protecțiunea de care se bucură pînă acum. E știut lucru că acești 70,000 protejați sunt cea mai mare parte Evrei. — Ce vor prefera și ce vor face aceștia? Iată întrebarea la care vom căuta să răspundem astăzi.

Mai întâiu trebuie stabilit un lucru. In numărul evreilor care se bucură și se bucură încă în toată puterea cuvîntului de protecțiunii streine, nu intră mai de loc elementul tînăr, cult, sărac, și muncitor, și prin urmare foarte asimilabil. E constatat că în mare parte se servește de pașapoarte streine numai burghezia ovree, mare și mică, adică bancherii, negustorii, proprietarii, arendașii, cu un cuvînt finanța ovreiască.—Ei bine, ce vor face aceștia? Ce vor face? Vor deveni cetățeni austro-ungari în toată regula, vor dobîndi o protecțiune sigură și de fapt din partea Austro-ungariei, rămîind însă locuitori al țerei Românești.

Fiind dar de o parte starea de nesiguranță în care se află toți cetățenii, sub administrația acestui regim; fiind create precedente atât de periculoase și îngrijitoare prin întrebuintarea arbitrară a unei legi draconice de expulsare; fiind date groaza și persecuțiunile îndreptate împotriva comercianților de către agenții poliției. De altă parte fiind cunoscute înlesnirea pe care guvernul austro-ungar o face tutulor aceloră care îi cer cetățenia cu condiție de a rămănea locuitor în România, negreșit că cea mai mare parte din actualii protejați vor căuta să opteze pentru cetățenia austro-ungară.

Nimic mai natural și mai logic. Primul lucru de care simte nevoie ori-ce cetățean, și cu deosebire comercianții, este siguranța și stabilitatea. Aceste două lucruri ne lipsesc noă astăzi. Intre pericolul de a fi expulsat din țară, după capriciul celui întâiu agent polițienesc, și între faptul de a opta pentru o protecțiune sigură străină, ori-ce comerciant evreu va preferi calea din urmă.

Din cele spuse până aci, rezultă odată mai mult *pericolul* de care suntem amenințați, de a avea în curând în țara noastră o *colonie de străini* bine strânsă și puternic organizată, trăind și lucrând pe pământul nostru pentru interesele „iubitei noastre vecine și aliată“, Austro-Ungaria.

Existența saū mai bine apropierea acestui pericol,— căci pericol este,—am dovedit'o îndestul. Am arătat că și Austro-Ungaria are interesul de a'și apropia pe toți protejații săi actuali, și aceștia sunt siliți a opta pentru cetățenia austro-ungară. Aceste două fapte sunt netăgăduite.

Nimeni nu va putea susține și nici n'a îndrăznit să susție că Austro-Ungaria n'ar avea interes de a popula țara noastră cât mai mult cu supuși săi. De asemenea e dovedit că, majoritatea actualilor protejați fiind negustori, și fiind dată nesiguranța stabilității lor, ei sunt siliți să opteze pentru cetățenia unui stat la protecțiunea căruia să poată apela.

*

Iar «Lupta» de la 28 Iunie a. c., se ecsprimă între altele în chipul următor :

Ca în toate cestiunile internaționale, guvernul actual a dovedit și de astă dată, cu ocazia încheierii acordului cu Austro-Ungaria privitor la protegiații acesteia, că se ocupă mai mult de interesele străinilor de cât de ale noastre.

Să ne esplicăm. Din diferite împrejurări, țara noastră, mai ales Moldova de sus, are o populație israelită foarte numeroasă. În partea de dincolo de Milcov sunt orașe și orașele populate, din nenorocire, aproape exclusiv de evrei. A pretinde că prin legi restrictive vom scăpa de toți evreii este mai mult de cât absurd. Curentul de emigrare ce se manifestase cu putere anul trecut, nu înseamnă nimica față cu imensa populațiune evree din țară. Prin urmare, e fatal să avem această populațiune, e fatal să ne ocupăm de dânsa.

Evreii din țara noastră sunt însă de două categorii mai însemnate, pe care noi le-am deosebit de mult în: *pământeni și streini*.

„Evreii pământeni sunt cei născuți și crescuți în România, fără a cunoaște altă țară, fără a se bucura de vr'o protecțiune străină, fiind supuși la sarcini cētățenești chiar, precum serviciul militar ; cu un cuvânt, niște oameni cari, duși la frontieră, nu știu în cotro să apuce“.

„Evreii străini sunt acei indivizi cu o patrie originală, cari sunt veniți vremelnicește în țară, bucurându-se de o protecție străină

și cari, conduși la frontieră, au unde să se îndrepte, adică acolo de unde proaspăt au venit“.

E dovedit și chiar ușor de înțeles, că clasa Evreilor pământeni o formează în mare parte elementul tânăr, prin urmare cult, muncitor și asimilabil dacă nu chiar asimilat. Din potrivă, clasa Evreilor străini coprinde mulți bancheri, proprietari, arendași, cu un cuvânt finanța, burghezia exploatare.

Ei bine, de această din urmă clasă de evreii străini, s'a preocupat guvernul nostru. De asigurarea pozițiunei acestor evreii streini s'a îngrijit el în primul loc. Evreii tineri, culti, muncitori, ușor asimilabili și fără pericol pentru țara noastră rămân și pe viitor espuși la capriciul agenților polițienești; rămân și de acum înainte amenințați cu draconica lege de expulsare; rămân tot cu groaza că pot fi din moment în moment conduși la graniță, de unde nu vor ști unde să apuce, căci sunt născuți și crescuți în România și nu cunosc altă țară. Evreii streini însă, evreii veniți de curând în țara noastră unde s'au îmbogățit prin fel de fel de exploatare, acești evreii își vor avea pozițiunea asigurată, fiind cetățeni austro-ungari în toată regula. Căci aceasta am dovedit în articolele precedente că va fi rezultatul acordului încheiat între guvernul nostru și cel Austro-ungar.

DIN BOTOȘANI

Primăria Urbei Botoșani a dat d-lui Dr. M. Beck următorui certificat pe un timbru de 1 leu, și pe care îl reproducem aci :

ROMANIA

Primăria Comunei Botoșani

CERTIFICAT

„Sub-semnatul Primar al comunei Botoșani certifică prin actul de față că suma de 57000 (cinci-zeci și șapte mii) franci cu care generosul d. *Baron Hirsch* a venit în ajutorul nenorociților incendiați din această comună, a fost distribuită în modul cel mai regulat, cu multă scrupulă pentru dreptate, dar cu maniera cea mai dulce și conciliantă care a împodobit și mai mult acest nobil act de bine-facere.

Cetățenii Botoșăneni prin vocea lor unanimă exprimă recunoș-

tința d. Baron Hirsch, căci e valoroasă fapta bună ce a săvârșit, fiind sosită la timp, și ast-fel de faptă nu se uită nici o dată.

Primar, **G. Hasnaș.**

Secretar, **G. I. Vrânceanu.**

No. 3565

1887 Iulie 4.

* * *

Primum următoarea adresă:

Comunitatea Templului Coral Israelit, rit Occidental din Capitală.

București 1887 Iulie 10.

No. 1156

Domnule Redactor,

Bine voiți vă rog a publica spre cunoștința Sinagogilor și Societăților, către cari am adresat apeluri pentru a veni în ajutorul incendiatorilor din Botoșani, că astăzi 10 Iulie 1887, am încheis listele de subscripțiuni, și am depus la Casa de Depuneri lei 3411⁵⁰/₁₀₀, primind recepisa No. 59543. Tot o dată rugăm pe acei d-ni, cari vor mai avea ceva bani adunați pentru acest scop, ca să-i înainteze direct Comitetului Central.

Eată și Tabloul general al încasărilor :

	Lei	B.	Total	
			Lei	B.
După Tabloul deja publicat	„	„	2216	50
D. doctor Max Schachman	10	„		
Societatea Fraternală prin d. F. A. Focșăneanu	50	„		
Sinagoga Aufrichter prin d. G. Tomberg .	29	„		
Sinagoga Hausirer „ „ B. Rosman. .	30	„	119	
Total	„	„	3435	50
SE SCADE				
Neincasat : dela Kimmel 5 l. Carniol 5, Patentari 2 ;	12			
Imprimate	12		25	„
Adică trei mii patru sute un-spre-zece l. b. 50	„	„	3411	50

Primiți stima etc.

Președinte, *David Gabriel.*

* * *

În noul incendiu izbucnit în Botoșani au ars încă cinci-spre-zece case evreiești la 3 ale lunii corent. Nefiind vânt focul a putut fi imediat localizat. El a fost în scurt timp stins. Încă câte-va familii au rămas în miserie și fără adăpost.

* * *

Mulțumiri publice. În „Vocea Botoșanilor“ de la 7 Iulie a. c. citim următoarea mulțumire :

La lovitura îngrozitoare ce am resimțit în urma incendiului de la 3 Iulie, o inimă nobilă și generoasă a tresaltat tocmai în Franța, la Paris, și cu o mână darnică și bine-făcătoare a trimis în mult încercatul nostru oraș suma de 50,000 lei în aur, care a venit la timp a alina nevoile, a ușura lipsurile.

Ilustrul donator a oferit ajutoarele sale tuturor, *fără distincțiune de religiune sa și naționalitate, ast-fel ca toți, fără excepțiune, am fost adjutorati.*

În numele nostru, *ca români* cât și a celor-l'alți isbiți de cruda soartă, aducem cele mai vii și mai devotate mulțumiri ilustrului filantrop israelit, cât și onor. seii reprezentanți, d-nii *Dr. Beck* și *D. Semo*, veniți din București a împărți sumele; nu mai puțină onoare se cuvine și *Comitetului Israelit local*, care a asistat la împărțire și cu o bună voință demnă de cauză, a dat tot concursul pentru ca intențiunea donatorului să fie executată cu punctualitate.

Ión Gheorghiu, comerciant, Ana Iónovici.

* * *

Societatea „Or-Chadosch“ din Botoșani a adresat următoarea mulțumire :

La $\frac{8}{20}$ ale curenteii a avut loc în grădina Petrino o reprezentație teatrală a cărei produs net de **502 lei** s'au destinat pentru ajutorarea meseriașilor incendiați. De și această întreprindere s'a făcut de către societatea noastră „Or-Chadosch“, dar spre a ne îndeplini însă o datorie de echitate, trebuie să amintim că toată inițiativa și reușită se datorește aproape exclusiv onor. nostru coleg, d. *Moritz Waldmann*, care a dezvoltat multă activitate și energie pentru atingerea frumosului rezultat obținut.

Spre onoarea și lauda colegului *Waldmann*, trebuie să mai menționăm, că, ori de câte-ori e vorba de acte filantropice, d-sa e *plin de abnegațiune*, nu cruță nici osteneală, nici chiar sacrificiile bănești, din propriile sale mijloace, și este tot-d'auna cel înteiu a răspunde la un apel de ajutor ce i se adresează.

Venim deci, conform decisiunii Comitetului Societății noastre a 'i esprima prin publicitate mulțumirea noastră, atât în numele societății, cât și în numele nenorociților incendiați ce vor beneficia de rezultatul activității și generosității d-sale, dorind ca frumosul exemplu al colegului Waldmann să fie imitat și de alți colegi ai noștri.

Vice Președinte, *D. Sandmann.*

Secretar, *A. Leibovic.*

* * *

Societatea „Zion“ din București a strâns până acuma peste 1000 obiecte vechi și noi, albituri, haine, încălțăminte, etc. pentru incendiații din Botoșani. Persoanele cari n'au fost vizitate de Comisiunea, sunt rugate a trimite obolul lor la depositul din Școala Iacob și Carolina Loebel, Str. Mircea Vodă, No. 12.

* * *

Comitetul din Iași instituit a aduna obiecte pentru incendiații exprimă mulțumiri prin „Liberalul“ mai multor persoane cari au contribuit cu efecte ce s'au expedit la destinație. Intre persoanele cari au primit mulțumiri cităm pe d-na Leon Parnes, d-na Samuel Goldenthal, d-ra Betty Rubinstein, d-na Albert Daniel, d-na Bertha Rosenthal, d-na Fany Margulies și Dr. Herzenberg.

* * *

Comitetul Societății Templului Israelit coral din Galați a organizat un serviciu divin cu intrare, ce a avut loc Vineri 19 Iunie s. v. orele 7 p. m. în folosul *incendiaților din Botoșani* având un Program bogat executat de Cantorul d. Samuely cu concursul întregului chor acompaniat de Physharmonika.

Produsul neto e de **Lei 1180**, care s'a înaintat Comitetului din Botoșani prin Poșta cu recepisa No. 889.

Noi din parte-ne adresăm mulțumirile noastre comitetului templu coral din Galați și în special d-lui *R. Flachs* pentru zelul ce și-a depus pentru ajutorarea victimelor de la Botoșani.

* * *

Comitetul israelit din Fălticeni compus din d-nii Laba Moscovici, B. Last, S. Zwiebel, D. L. Wechsler, W. Last, Leon Pinales, Leon Wohl, și S. Last, întru ajutorarea Botoșănenilor, au strâns suma de *l. n. 3289*.

* * *

In Pitești a avut loc la 15 Iulie a. c. o reprezentație dată de societatea de domnișoare „*Armonia*“, în beneficiul incendiaților din

Botoșani, cu bine voitorul concurs al d-lor D. Weinberger, absent al conservatorului din București, Rubin Weinberg, V. Caludescu, Gr. Alexiu, P. Dumitrescu și C. Florian.

Spectacolul foarte variat, terminat cu dans în salonul „Ucler“.

* * *

În *Râmnicu-Sarat* d-nii Rabin A. Kasvan și A. Haberman au strâns suma de 190 l. n. pentru Botoșăneni, — suma care s'a predat Primăriei din acel oraș.

CRONICA INTERNĂ

D. Doctor E. N. Corman, originar din Iași, a fost numit la Berlin, interpret și translator oficial pentru limba Română. Persoanelor cari vor fi având trebuință, le indicăm adresa d-sale: Dr. E. N. Corman, N. Schönshauer Allee, 183 Berlin.

* * *

O întrebare. — Sub acest titlu citim următoarele rânduri în *Resboinl* de la 8 Iulie: *Central University Library Cluj*

„Citim în „*Democratul*“ de la 5 Iulie c. o informațiune a d-lui dr. Brăilov, secretarul societății anti-izraelite din România, prin care face cunoscut voiajul d-lui Senator Ed. Gherghel în *Francia, Germania, Anglittera, Austria, Ungaria, Rusia, Iolonia și alte state*, în scop de a culege acte contra jidovilor, cari acte venerabilul Președinte le va supune la cunoștința reprezentanților națiunii și guvernului.

Nu știm ce va să înțeleagă d. dr. Brăilov, șeful depozitului chirurgical al spitalului militar central și secretar al societății anti-izraelite, prin aceasta informațiune; ceea ce știm însă, este că după informațiunile pozitive ce avem, lunile acestea d. Gherghel, venerabilul senator, nu a părăsit țara de loc, tot voiajul său a consistat în *Prilipca-Dorohoiu-Iași și București*. Dacă pentru a ajunge în aceste localități a putut traversa statele de mai sus, atunci nu ne rămâne de cât a îi aduce felicitările noastre pentru această nouă descoperire; — până însă ce ne va proba aceasta, nu putem de cât a zice acestor venerabili să aibă mai multă modestie și în acelaș timp să ne spuie când și pe unde s'a făcut acest voiaj.

După noi, credem că *aceasta informațiune nu este de cât un*

avertisment dat jidovilor, spre a unge osia ca să nu scârție caru...“

Comitetul Comunității israelite din *Piatra* a dat suma de 1186 l. n. pentru incendiații din orașul *Piatra* unde s'au ars aproape 80 de locuințe.

Jos Masca. Sub acest titlu citim în *Resboiul* de la 8 Iulie urm *Sbiru A. P. Cortazi*, prefectul jud. *Dorohoi* devenit spaima chiar și a femeilor din nefericitul *Dorohoi*, în menținerea sa ca prefect nu are de cât doi sprijinitori, tot unu și unu. Cine n'a auzit vorbindu-se de *Cneazu poliț-maistru Moruzi și de senatorul Ed. Gherghel*, ambii antisemiți înfocași și patrioși de prim-rang? Acești doi caută din răspuțeri să facă tot posibilul a ține în capul județului *Dorohoi* pe antisemitul *Cortazi*. Veți crede poate că chestiunea jidovilor îi leagă așa de strâns pe acești trei corifei antisemiți; ei bine nu, ghe eftu și nimic alt unesc pe acești între ei. Este prea drept că chestiunea jidovilor în România este o chestiune foarte importantă și care preocupă în general pe orî-ce român, afară numai de acești trei domni, care nu caută de cât să și facă interesul lor personal și iată cum :

Cortazi în calitate de prefect își pune ochiu pe un jidov milionar său de la care poate eși ceva gros; imediat pentru acel jidov să cere expulsarea sub diferite pretexte, în general însă sub motivul că susține opoziția cu bani. În acelaș timp se face și jidovului în chestiune cunoscută această măsură și i se esplică mijloacele prin care s'ar putea revoca ordinul de expulsare care în cele mai multe cazuri nici că există. Mijloacele sunt: *influența de antisemit a poliț-cneazului Moruzi și senator Ed. Gherghel*. Cel interesat aleargă imediat la aceștia și târâș-grăpiș, după mu tă trudă și mare cheltueală, ca prin farmec decretul de expulsare dispăre și pârilitul se duce ca vai de el acasă.

D'ale poliției din Focșani. *Resboiul* de la 8 Iulie a. c. relatează între altele și următorul cas :

Comisarul *Petrache Teodorescu* pentru un furt *inchipuit* arestează pe *David Grosvald*, *birjar*, și *Heinrich Sechter*, *Chelner*; în timp de două zile aplică în contra acestora bătăi, schingiuri, și diferite torturi, ca în timpurile închiziției din Spania, în cât victimele astăzi sunt în pericol. Comisarul nici vrea să știe de suferințele acestora pe cari parchetul i-a pus în libertate.

O noutate geografică saŭ România în țara Patagonilor. Sub acest titlu revista „*Lumina pentru toți*“ de la 30 Iunie a. c. publică următoarele asupra d-lui Popper despre care am vorbit într'unul din numerile trecute :

„Or și cine a auzit de America, or și cine știe că țara cea mai despre miază-zi a Americii se numește Patagonia, o țară mai mult pustie dar și puținii locuitori ce are sunt oameni sălbatici.

„Or și cine a învățat nițică Geografie mai știe că Patagonia este stăpânită de republica argentină care vine mai spre miază-noapte și care are de capitală orașul Buenos-Ayres. La vârful de miază-zi al Patagoniei se află o insulă mare cu altele mai mici împrejur și cari toate împreună poartă numele de *Țara de foc*, care țară de foc are capitala *Oshoria*, un oraș mic. Țara de foc este foarte puțin cunoscută chiar în ziua de astăzi; de aceea guvernul din Buenos-Ayres trimite când și când câte un om învățat în Țara focului ca să o studieze și prin părțile pe unde nu este cunoscută. Ei bine, unul din învățații trimiși de republica argentină în Țara focului este și d-nul Inginer I Popper, care după ce și-a petrecut mai mult timp studiind acea țară sălbatică s'a întors la Buenos-Ayres, unde, după ce și-a dat seama despre cele ce a descoperit, apoi la 5 Martie, anul acesta, a ținut și o conferință în fața unui public foarte numeros care a fost prea încântat de descoperirile d-sale. Cu această ocazie d-nul I. Popper a făcut cunoscut persoanelor cari l'ascultău că în Țara de foc se află munți, riuri, capuri etc., purtând nume românești. Ast-fel se află un șir de munți numit *Carmen Sylva*: un râu de asemenea numit *Carmen Sylva*; un al doilea riū este numit *Ureche*, un al treilea *Rosetti*, un cap e numit *Punta Sinaia*, etc. Este de mirare pentru or-cine să se întâlnească cu numiri românești într'o țară cu totul străină Românilor din toate timpurile, dar pentru noi Români aceasta nu ne cauzează o simplă mirare, ci și o mulțămire sufletească provenită din dragostea noastră de Patrie.

«In adevăr, cititorii noștri știu că *Carmen Sylva* este numele ce poartă *Maiestatea Sa Elisabeta, Regina României*, când compune cărți; *Ureche* este numele d-lui V. A. Ureche, profesor la facultatea de litere din București și fost ministru al școalelor; *Rosetti* este numele marelui cetățean român C. A. Rosetti, care a repausat în Aprilie 1885; *Sinaia* este cunoscută de or-cine că este o localitate în România, unde se află și reședința de vară a curții române.

«Or-cine ar vrea să știe mai mult despre Țara de foc n'are de cât să cumpere conferința d-lui I. Popper tradusă în franțuzește

de d-nul G. Lamarchaud; cu care ocazie va face cunoștința cu cu multe lucruri interesante.

„Acum întrebarea este, cum se face că d-nul inginer I. Popper, a dat numiri românești în acea regiune așa de depărtată de Români. Iată cum: D-nul I. Popper este născut în București, unde 'și-a făcut primele studii; el trebuie să fie Ovrei, căci am cunoscut mai multe familii Popper la București dar toate ovreești.

Epoca de la 28 Iunie a. c. publică următoarele privitor la Iuliu Popper :

D. Iuliu Popper a fost numit *Membreu Corespondent* al Societății Geografice Române în ședința de la 9 Iunie a. c.:

„Memoriul adresat de d. Popper d-lui Ureche este plin de amănunte interesante. D. Ureche a promis că 'l va traduce în extenso spre a se publica în buletinul Societății. D. Popper arată că a trimis Societății Geografice Române un album coprinzând o colecție de fotografii din Tierra de Fuogo, și detalii interesante: acest album este legat *en una piel de foca marina*, care focă servește exploratorilor *per algun tiempo de alimentacion*; mai departe d-nul Popper arată că placa cu titlu după album este făcută cu *aur găsit en la Playa comprendida entre la Punta Siniaia yrel Rio Carmen Sylva*.

„D. Ureche comunică societății mai multe jurnale franceze, spaniole și engleze. ca: *Le Courier de la Plata*; *L'Indépendant*; *La Prensa*; *Lo Diario*; *La Tribuna Nacional*; *La Patria*; *Sud-America*; *El Mosquito*; *The Standard*, *The Southern Cross* etc., cari toate dau șeama în modul cel mai elogios de expediția d-lui I Popper în Tierra del Fuego.

Această comunicare a d-lui Ureche, făcută în limba franceză în considerația d-lui profesor Wocikoff, care asista la ședință, a escitat un mare interes în adunare care a și votat pe Iulius Popper, inginer-explorator de Membru-Corespondent al Societății Geografice Române.

* * *

Curios proces de ultragiu.—Citim în *Epoca* de la 28 Iunie: Eri s'a judecat la secția III-a Curței de Apel din București un proces din cele mai ciudate.

Un nenorocit evreu pipernicit, slab, bolnăvicios, se presintă pentru a 'și susține apelul contra sentinței tribunalului, care 'l condamnase la 300 lei amendă pentru ultragiu către persoana comisarului de poliție Costescu. Iată însă ce rezultă atât din actele dresate, cât și din mărturiile ascultate la curte.

Într'o zi evreul curățitor de haine, numit *Ioan Abramovicî*, se vede chemat printr'un epistat de secție, prin ordinul comisarului.

El răspunde imediat la chemare ; dar abia intrat în cancelarie este apucat, trântit jos și bătut crâncen, până ce este umplut de sânge, lucru pe care mai mulți martori 'l declară. Intrebând pe comisar pentru ce 'l bate, comisarul îi răspunde că a luat o haină de curățit de la o femeie și că acea haină n'a curățit'o bine. Iar după o oră de bătae i se dă drumul.

Peste câte-va zile însă Abramovicî se pomeneste că este citat dinaintea parchetului sub pretext de ultragiu și de bătae asupra unui sub-comisar. Inchipuiți-vé bietul evreu singur în secție, bătând pe cele 5 persoane ce erau față: comisarul, doi sub-comisari și doi agenți !

Adevărata cauză însă a acestui proces este că comisarul a vrut să răzbune pe un vecin al său, de la care el luase probabil parale și care bătând pe tatăl lui Abramovicî, fusese condamnat la 15 zile de închisoare.

Curtea în neunire cu concluziunile d-lui Cociaș, care voia cu orice chip să obție o condamnare și în urma unei foarte frumoase pledărie a d-lui *Alex. Constantinescu*, care s'a oferit să pledeze *gratis*, fiind din întâmplare prezent în sală, a stricat sentința tribunalului și a achitat pe Abramovicî.

* * *

Școala de fete B. Moscua. Resultatul examenelor anuale din această școală au fost ni se spune, satisfăcător. Răspunsurile elevelor la studiile limbei române, franceze, germane, hebraică, precum și „Lucrul de mână“ au probat publicului asistent, că copilele primesc o solidă învățătură în acest institut.

* * *

La facultatea din Berlin, d. Edeleanu a obținut doctoratul în chimie.

* * *

Foc la Galați. La 7 Iulie a izbucnit un incendiu în str. Rosetti, fosta Geraiani, care a distrus cu desăvârșire casa Geraiani, ocupată de pensionatul de domnișoare Grünberg, și a ars în parte și templul israelit de alătura.

* * *

Un fapt ne mai pomenit și de o cruzime ne mai auzită zice *Epoca* de la 28 Iunie, s'a petrecut erî la 24 Iunie pe la orele 2 și jum. după amiază pe moșia Hancia (plasa Siret jud. Botoșani) care e despărțită de Bucovina prin râul Suceava.

Un biet evreu se ducea cu o vacă de la Stirbeț (județul Suceava) în Burdujeni la bălci. Ajungând la șoseaua națională, care trece pe dinaintea casei proprietății, 'l întâlnește un grănicer de serviciu, care venea în sens invers. La cererea grănicerului să vie la pichet spre a se justifica de proprietatea vacăi, evreul îi spuse că 'i va arăta biletul de legitimație înaintea mai multor oameni, temându-se ca arătând biletul în patru ochi să 'i-l ia spre a 'i stoarce în urmă bani. Grănicerul ia pe evreu pe la spate îmbrăncindu'l cu patul pusei spre pichet. Ajungând la colțul gardului spre mal, la o casă, ovreiuil strigă ajutor și se urcă pe o șură. Argatii vizitii și mai mulți oameni de pe moșie alergă la fața locului, auzind zbirerile desperate ale evreului și silesc pe soldat a lăsa pe nenorocitul evreu să 'și urmeze drumul. Grănicerul încarcă de o dată arma și trage în lumea adunată acolo. Indignat un rus vizitii, anume Alexe Petrov, se repede asupra lui spre a'l dezarma. Grănicerul 'și încarcă de a doua oară arma și ochind cu sânge rece îl culcă mort pe loc la pământ. Apoi fugind se retrage spre pichet.

Toate acestea s'au petrecut la vre-o 300 metre pe linia de patrulare, unde grănicerul n'avea nici un serviciu.

Comandantul companiei 7, regimentul 16-lea de dorob. locotenent Florescu 'și a îndeplinit cu mult zel datoria de a cerceta faptul și a prinde pe asasin.

Nu e mai puțin adevărat, că asemenea scene sălbatice 'ți fac viața nesigură și 'ți iau iluziile d'asupra unor oameni cari sunt chemați a 'ți apăra viața și averea.

* * *

Premianți Israeliți. Elevii și elevele de religione Mosaică cari au primit premii la finele anului școlar 1886-87.

Scoala Comercială din Capitală: Clasa II (divisionară): premiul II, Galemir Moise, premiul III, Moscuna Isac: clasa II, premiul II, Tiroler Iosef mențione.

Clasa III: Rosenthal Leon, clasa V: Hassan Jacob.

Scoala profesională de fete „Protopopu Economă“. Clasa I reală, premianta II, Choen Liba, pr. III, Fains Anna, cl. IV, prim. Pr. II, Calmin Ernestina, cl. III, Pr. II, Bentzal Sofia, cl. III pr. II, Hornstein Fanny.

Premiante. Din eroare nezețuindu-se câte-va premiante în numărul trecut al „Revistei“ noastre, le publicăm aci:

Esternat 1 secundar: Hand Adela cl. II, pr. III; Neuermann Ernestina cl. V, pr. I.

Scoala profesională: Neuermann Maria, cl. II, pr. II; Herscovicî Aneta, idem; Schwarz Charlotte, și Berland Emilia, pr. III. Ioset Carolina, cl. I; Wexler Ietti pr. II.

* * *

Mișcarea populației orașului Focșani pe lunele Aprilie, Mai și Iunie anul curent; născuți 152 din cari 68 băieți și 84 fete, din aceștia 108 ortodocși, 10 catolici, 2 armeni și 32 *evrei*. Căsătorii 23, din cari 32 ortodocși, 6 catolici și 8 *israeliți*. Morți 108, din cari 82 ortodocși 12 catolici, 14 *israeliți*, unul născut mort.

Subscriptionea membrilor societății „ZION“ pentru incendiații din Botoșani

Membrii din București: Dr. Adolf Stern 50 l. n. I. Stereanu 6 l. n. G. Stern 6 l. n. R. Rosenberg 3 l. n., I. Gerscovicî 5 l. n., H. Davidovicî 3 l. n., S. Hechter 5 l. n., H. Schönfeld 3 l. n. Ch. Lazarovitz 5 l. n. S. Abramovitz 3 l. n., S. Gänzel 3 l. n., S. Iacobsohn 3 l. n., M. Schiffer 5 l. n., Max Popper 3 l. n., S. Hechtmann 5 l. n., A. Rosenthal 3 l. n., A. Landau 3 l. n. Dr. Erdreich 10 l. n., L. Bach 5 l. n. I. Dimand 3 l. n. total 132 l. n.

Lista de subscripție ai celorlalți membri ai Societății Zion din București vom publica în numărul viitor.

Membrii din Brăila: Leopold Koffler 20 l. n., Maier Wexler 20 l. n., Osias Silberstein 20 l. n., S. Barotzi 3 l. n., Abr. Kaufmann 3 l. n., H. Hirschorn 5 l. n. S. Grünberg 3 l. n. H. Koffler 3 l. n., Iacob Bolchover 50 l. n. Itzik Agent 3 l. n., I. Abeles 3 l. n., Samuel Eisenstein 3 l. n., L. Kat: 3 l. n., Ios. M. Brociner 6 l. n., E. Moscovici 3 l. n., H. L. Schaefer 5 l. n. Leon Gold 3 l. n. H. Solomoneanu 4 l. n., I. Mauer 3 l. n. Leib Brociner 5 l. n., Lupu Gold 3 l. n. Salamon Bleicher 5 l. n. Pencas Domas 5 l. n., A. Steinhart 3 l. n., Moise Weintraub 3 l. n., Samuel Last 3 l. n., Abr. Erlich 5 l. n. Manole Weintraub 3 l. n., Sal. Gold 5 l. n., Marcus Schulmann 3 l. n., B. Weintraub 8 l. n., C. Kitzis 5 l. n., Sal. Ellefant 3 l. n., N. Popper 3 l. n., Salomon Datz 10 l. n., Ios. Brand 20 l. n., Ios. Col 3 l. n. David Sternlieb 5 l. n., Iulius Iscovitz 3 l. n., Iosef Rosen 3 l. n., Lazăr Predinger 40 l. n., S. Loebel 10 l. n. H. Grünberg & Barotzi 5 l. n. Samuel Heilpern 3 l. n., S. Neudermann 2 l. n., Ios. Sternlieb 3 l. n., Ignatz Herdan 3 l. n. Total 336 l. n.

Membrii din Focșani: M. Schiffer 3 l. n. Salom. Zoller 3 l. n.

Dr. W. Geller 10 l. n., H. Vogel 3 l. n., Samuel Zoller 3 l. n., Ch. Edelstein 3 l. n., D. Alpern 4 l. n., K. Lindenberg 5 l. n., N. Daniel 3 l. n., S. Kula 3 l. n., Isak Seifert 3 l. n., M. Rosenstein 3 l. n., H. Mohr 3 l. n., Is. Finkelstein 3 l. n., Lupu Herscovici 3 l. n., A. Schechter 3 l. n. L. Grünberg 3 l. n., I. Fleittman 4 l. n. A. Netzler 3 l. n., S. Muntzer 3 l. n., L. Rothmann 3 l. n., Lupu Şain 3 l. n., S. Weidenfeld 3 l. n., B. Silberstein 3 l. n., M. Ungar 3 l. n. I. Leisersohn 3 l. n., M. Lieblein 3 l. n. M. Adler 3 l. n. L. Erlich 3 fr., L. Linden 3 fr., L. Daniel 3 fr., David Berstein 3 fr., Iocef Somer 3 fr., Abr. Fildermann 3 fr., M. Rappaport 4 fr., B. Carniol 3 fr., S. M. Cohn 3 fr., M. Rosen 3 fr., Osias Kohl 3 fr., Total 129 fr.

Membrii din Buzău: Lazăr Goldenstein 10 fr., H. Korn 5 fr., A. Horovitz 5 fr., Alter Grünberg 3 fr., M. I. Eskinazy 5 fr., M. Iacobsohn 3 fr., Iancu Iţic 3 fr. Leib Grünberg 3 fr., Nat. Diamantberg 4 fr. S. H. Rosenzweig 5 fr., N. Löbovitz 5 fr., S. R. Grünberg 5 fr., Maer Berman 3 fr. L. I. Korn 5 fr., I. Rosenstein 5 fr., D. Nachtigal 3 fr., Lupu Bermann 3 fr., M. Rosenzweig 3 fr. M. Grünberg 3 fr., Lupu Feldmann 5 fr., M. W. Goldstein 5 fr., I. S. Weis 3 fr., Moise Goldenberg 3 fr. Ad. Kohn 4 fr. Falig Kaufmann 3 fr., Froim Roller 4 fr., N. B. Goldstein 4 fr. Total 112 fr.

Aceste patru liste coprind suma de 709 fr. In numărul viitor vom continua cu listele subscripţiunilor.

CORESPONDENŢA

Paris, 10 Iulie 1887.

Domnule Redactor,

Ziarul Berlinez „*Jüdische Presse*“ publică cu data de 21 Iunie a.c. o corespondenţă din Bucureşti (Dr. Enc.) în care se zice că a’şi fi părăsit posturile de rabin pe cari le-am ocupat succesiv la Bucureşti şi la Iaşi din cauza nepotrivirei de caracter între câţi-va trivirei şi mine.

Permiteţi-mi a mă servi de „*Revista Israelită*“ pe care o redi-giaţi cu atâta talent, pentru a rectifica această eroare, fără îndoi-ală involuntară.

Eu am părăsit Bucureştii *cu cele mai vii regrete*, şi cu toată insistenţa Comunităţii, fiind-că cu toată buna-voinţa comunităţii Templului, nu era în stare să ’mă deie suma pecuniară ce pretin-

deam pentru a reprezenta într'un mod demn cultul, și posed chiar mai multe documente în mână în privința aceasta.

Cât despre Iași, eu l'am părăsit în marea mea durere și aceea a Comunității „Beth Iacob“, din singurul motiv că după anexarea Alsaciei și Lorena, țara mea natală, la Germania, după o ședere de 11 ani în România, eram împins printr'o dorință irezistibilă de a mă reîntoarce în patria mea, simțind trebuința de a revedea pe a micii mei loviți de o atât de mare nencredere.

Correspondentul de la „Jüdische Presse“ profită de acest prilej pentru a vorbi de irascibilitatea franceză și de recea reflexiune (kalte Unberlegtheit) a Germanilor.

Eu nu-l voiu urma pe acest tărâm : trebuie să se judece oamenii, după calitățile lor personale și nu după naționalitatea cărei aparțin ; trebuie să se ferească mai cu seamă de aceste generalizațiuni gratuite, atingând calitățile sau defectele națiunii.

Dați-mi voe să mai adaug că regret foarte mult, domnule redactor, plecarea *) d-lui dr. M. Beck din București, după cum aflu din corespondența despre care vă vorbesc. Am urmărit cu atențiune extremă, tot binele ce l'a făcut d-sa ca Rabin și ca director al școlii israelite, și plecarea d-sale va fi o mare pierdere pentru comunitatea, unde număr atâtea prieteni și de cari mă interesez într'un mod atât de viu.

Primiți, Domnule Redactor, expresia sentimentelor mele cele mai distinse.

Antoine Lévy

Graduat Grand-Rabin, agregat al Universității din Paris, profesor la Liceul Charlemagne și la Școala superioară de comerț.

STAREA SANITARĂ

În „Monitorul Oficial“ a apărut rapoartele medicilor asupra inspecțiunii serviciului sanitar în anul 1886.

Reproducem din „Mon. Of.“ de la 28 Mai a. c., după raporturile d-lui Dr. Felix, părțile cari privesc pe Evreii :

I. Județul Suceava. Orașul Fălticeni. Aci vechiul abatoriu, proprietatea comunității israelite se înlocuște printr'un abatoriu cons-

*) D. Antoine Levy nu aflase încă de rămânerea d-lui dr. M Beck în București, când scria această scrisoare.

truit de comună în condițiuni mai bune. Populațiunea urbană e aproape egală cu cea arătată de d. Felix pe 1885. Farmaciile sunt bine aprovizionate.

Spitalul israelit din Fălticeni. În acest mic spital cu 20 paturi s'aă căutat în anul 1884, 319, în anul 1885, 301, în anul 1886 până la 14 August, 197 bolnavi. În urma consiliilor și explicațiilor ce am dat epitropilor în anul trecut, ei au introdus în spital consultațiuni gratuite pentru bolnavii ambulanți. Registrul pentru înscrierea acestor din urmă bolnavi, s'a înființat la 1 Iulie a. c. de atunci până la 16 August s'au dat 254 consultațiuni gratuite cu medicamente gratuite. Curățenia spitalului lasă de dorit: cantitatea albiturilor, de și ele aă fost completate, este insuficientă. Medicul spitalului, D. dr. Inger, se află neconținut în neînțelegere cu epitropii.

Și în acest spital am găsit urmele lucrărilor d-lui profesor N. Manolescu. D-sa a operat în luna Iulie a. c., în spital, 47 bolnavi făcând 29 extracții de cataractă, 15 iridectomii, 8 operații de trichiază și 8 alte operațiuni oculare.

II. Județul Dorohoiu. Populațiunea rurală a județului se înmulțește prin nașteri într'o proporție normală. Orașul *Dorohoiu* este curat, stradele bine întreținute. În primul trimestru al anului 1886 populația creștină a crescut prin nașteri, după scăderea deceselor cu 3 cea israelită cu 53 suflete. Orașul *Mihăileni* are o populație de 3930 suflete, din cari 1075 creștini și 2855 evreii. Populația e săracă, orașul necurat. Orașul *Herța* e în aceeași stare miserabilă ca în trecut. În primul trimestru al anului 1886, Români au scăzut cu un suflet, ear israeliți au crescut cu zece suflete.

III. Județul Botoșani. În acest județ pentru toate comunele rurale există numai doi vaccinatori (L. și H. Rottenberg), plătiți cu câte 60 l. n. pe lună. În primul trimestru al anului 1886 populația rurală română a crescut prin nașteri cu 419 suflete, cea israelită cu 49. Mortalitatea nu este mare.

Orașul Botoșani. În anul 1885 s'a născut 501 creștini și 822 evrei și au murit 586 creștini și 586 evrei, populația creștină a scăzut dar cu 85 suflete, cea israelită a crescut cu 236 suflete. În primul semestru al anului 1886 s'a născut 288 creștini și 387 evrei și aă murit 273 creștini și 199 evrei, populația creștină a crescut dar cu 15, cea israelită cu 188 suflete. În anul 1885 s'aă înscris în registrele stărei civile 48 cununii creștine și numai 41 israelite; în primul semestru al anului curent 42 cununii creștine și asemenea 42 israelite.

Spitalul israelit din Botoșani. Acest spital, care a stat închis în anul trecut, a fost redeschis pe la finele anului, în urma consilierilor ce am dat în această privință administrațiunii locale. Am găsit în ființă 17 bolnavi, localul este încăpător pentru 36 paturi, budgetul este alcătuit pentru 16 paturi. Ca medic al spitalului funcționează d. dr. Kalischer, bolnavii sunt bine căutați, mijloacele terapiei moderne se pun în practică, am asistat în timpul vizitei la o spălătură de stomac. Consultatiunile gratuite pentru bolnavii ambulanti sunt limitate, în anul curent s'au căutat până la 9 August 163 bolnavi. Materialul este suficient.

CRONICA EXTERNA

AUSTRO-UNGARIA.

Presburg. O scenă de sălbătăcie demnă de timpurile medievale s'a petrecut la 18 Iunie a. e. în micul orașel din Ungaria, *Duna-Szerdahely* care se află la câte-va leghe depărtare de Presburg. Se făceau alegeri parlamentare. Partida antisemitică era învinsă. Atunci unul dintre antisemiți anume Louis Szabo, voind să'și răsbune acest nesucces asupra nenorociților Evreii din Duna, escită populațiunea să estermineze pe toți Evreii. Poporul împins de fanatism se asvârlă cu o furie nebună asupra locuințelor evreești, — două din trei părți din case aparțin Evreilor — dau foc orașelului din patru locuri diferite, și în câte-va ore 70 până la 80 de case erau reduse în cenușă. O sută două zeci de familii au rămas pe drumuri în cea mai cumplită mizeriă, fără de adăpost și fără de pâinea zilnică.

Ziarul *Le Temps* relatând acest fapt adaugă următoarele cuvinte :

„E regretabil că guvernul n'a putut împiedica violențele, și mai regretabil încă că clerul catolic a participat, în diverse împrejurări, la agitarea electorală îndreptată în contra Israelitilor“.

FRANȚA.

Paris. D. Raphael Bischoffsheim a donat suma de 5000 fr. comitetului de bine-faceri, în memoria venerabilei sale mame care a încetat din viață acuma de curând.

— D. Strauss, membru al consiliului municipal din Paris face parte din comitetul însărcinat de a participa la congresul de igienă și de demografie de la Viena.

ALGERIA.

Alger. D-lui Lévy-Bram, proprietar și membru al societății de agricultură i s'a conferit decorațiunea de merit agricol. D. Lévy-Bram, laureat la concursurile și expozițiunile agricole, este unul din viticultorii cei mai distinși din Algeria.

RUSIA.

St. Petersburg. D. *Raoul Günsbourg*, evreu din București, și artist de valoare, a dat o reprezentație la teatrul din St. Petersburg în profitul victimelor de la opera-comică din Paris. Din această reprezentație a rămas un profit net de 3700 l. n.

După aceasta d. Raoul Günsbourg a plecat la Paris și la întoarcere va trece prin București unde va da o reprezentație în folosul victimelor incendiului din Botoșani.

ITALIA.

Roma. D. *Samuel Alatri*, venerabilul președinte al Comunității israelite, consilier municipal și președintele Băncii naționale, a fost numit *mare ofițer* al coroanei de Italia.

ȘTIINȚA, LITERATURA ȘI BIBLIOGRAFIA

NOUTAȚI LITERARE

Incercare asupra semasiologiei Române de L. Șăineanu (*București, 1887 Tipografia Academiei Române.*) D. Gion, cunoscutul critic, publică în „Românul“ de la 12—13 Iulie st. n. următoarea dare de seamă pe care o reproducem în numărul de azi al „Revistei Israelite“ :

„In două rânduri, am semnalat cititorilor acestor *Curiere* meritoasa lucrare a d-lui Lazăr Șăineanu, acea *Incercare asupra Semasiologiei Române* (studie istorice despre tranzițiunea sensurilor) pe care d-nia sa a susținut-o lunile trecute ca teasă de licență la Facultatea de litere din București. Atunci nu toate coalele îmi fuseseră comunicate de autor; astăzi având întreaga lucrare îmi pot da și mai bine seama de însemnătatea și de multele ei merite.

„Incontestabil, în altă țară, cu reviste speciale mai numeroase, mai vioaie în a lor activitate și mai la pândă în a semnala lucrările de merit, *Semasiologia* tînerului erudit român ar fi făcut sgomotul ce drept are a face și ar fi fost citată și aprețuită nu de un mic, de un infim număr de cititori. La noi, cum cu atențiune

observam când cu susținerea tesei d-lui Șăineanu, o zi două după verdictul jurului, restrînsa noastră lume universitară vorbi, cu elogie ce e dreptul, dar cu acele elogie indiferente pe cari le dai și la bun și la mediocru, despre „meritoasa lucrare a tînerului licențiat“; în urmă, tăcere, nepăsare, uitare. Evenimentul trecu ca și cum n'ar fi fost nici o dată.

„Pentru alte casuri, nepăsarea, tăcerea și uitarea sunt la locul lor; fac chiar bine multor evenimente și multor cestiuni oprind a lor cernere și rescernere; în cazul acesta, ele fură cu atât mai nedrepte cu cât mai numeroase, mai varie și mai solide sunt meritele lucrării d-lui Șăineanu.

„E o *Incercare*, e adevărat, dar e o încercare făcută de un om care 'și dă seama de toate cerințele actuale ale științei, care, pentru a ajunge la niște concluziuni atât de frumoase, la niște espozițiuni atât de noi, a trebuit să se într'armeze cu niște arme ce nu toți pot mânui. E de toate în lucrarea d-lui Șăineanu; nici un izvor din cele cari puteau da semasiologului măcar o picătură nu a rămas neconsultat. Nici o dată limba poporului român nu a fost scotocită cu mai multă stăruință în toate colțurile și ascunzătorile sale.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„De acolo, originalitatea lucrării în genere și originalitatea particulară a fie-cărui capitol. Citiți pentru a vă convinge, capitolul intitulat *scăderea sensului* sau pe acela numit *Analogia* și veți vedea la câte fântâni, la câte elemente semasiologice (fără ca nici ele nici noi să fi bănuir că's semasiologice) face apel autorul pentru a proba principiile sale. De câte ori, în tocmai ca d. Jourdain al lui Molière, și noi vom zice cu sinceră mirare: prin urmare, în vorbirea comună, de la o bună ziua până la o bună seara, noi facem semasiologie și coroborăm la principie semasiologice fără măcar să bănuim o ast-fel de șiretenia!

„Mie îmi pare rău că spațiul nu 'mă permite a face recenziunea complectă a lucrării d-lui Șăineanu; ceea-ce mă consolă este convicțiunea că nu o dată mi se va oferi ocaziunea a răsfoi cartea învățatului... semasiolog pentru a căuta într'ênsa date necesare nouă la alte studie. Când o carte este consultată ca un manual și ca un repertoriu de varie și bogate cunoștințe, ne pare că autorul și-a atîns pe deplin scopul.

Așa este și va fi cu *Semasiologia* d-lui Lazăr Șăineanu.

Anuar pentru Israeliți cu un ^{*}supliment ^{*}calendaristic pe anul 5648 (1887-1888), anul al IX-lea, sub redacțiunea lui *M. Schwarzfeld*. București, Tipo-lit. Ed. Wiegand, prețul 3 l. n. Anuarul de

față ca și toate cele-l'alte din trecut coprinde o materie variată și interesantă pentru acei ce doresc a se familiariza cu cunoștiințe de literatură ebraică, de istoria Evreilor din țară, etc. etc. **Recomandăm** cu tot-dinadins cititorilor noștri acest anuar, și sperăm că se vor grăbi să și-o procure. Pentru moment ne mulțumim a arăta tabla de materie a acestei cărți :

Dr. M. Gaster : Acuzările de sânge în potriva creștinilor, studiu istorico-cultural.

L. Șăineanu : Martiriu și devotament, studiu istoric.

M. Schwarzfeld : Ochire asupra istoriei Evreilor în România din cele mai vechi timpuri până la jumătatea veacului al XIX-lea.

S. I. Rosanis : Schițe istorico-biografice : 1. O evreică pe tronul Bulgariei, Țarina Teodora (sau Sarah) 1335—c. 25135. 2. Rabi Eliezer Papo, c. 1783—1828.

Dr. E. Schwarzfeld : Cronica israelită în Romania de la începutul veacului actual până la dărămarea templului din București (1801—1866).

Dr. C. Lippe : Evreii în lupta internațională, studiu.

B. Giordano : Și fără de simțire, poezie.

M. Schwarzfeld : Avram Cohen Bucureșteanu, 1840-1877, schiță biografică.

Rândunica, narațiune tradusă de I. D. Bally.

M. Schwarzfeld : Situația Evreilor în România, privire retrospectivă asupra anului 1886.

În *Varia* se află următoarele materii :

M. Schwarzfeld : Pagini din Istoria comunității din București : *Elisabetheu* (Azil pentru bătrâni).

Dr. M. Gaster : Evreii în Craiova și Târgoviște de la 1657 estrase din Paul de Aleppo, vol. II).

(*L. Șăineanu* : Influența bibliei asupra literaturii române.

M. Schwarzfeld : Chazarii și Evreii din România.

Notițe diverse; etc.

* * *

Prescurtare de Istoria Israelitiților în epoca post biblică, culeasă și prescurtată pentru uzul elevilor israeliți din clasa IV-a primară etc. de I. D. Bally, profesor.

* * *

Ochire asupra istoriei Evreilor în Romania din cele mai vechi timpuri până la jumătatea veacului al XIX, de *M. Schwarzfeld*, a apărut în broșură separată. Ediția de lux, prețul 2 l. n. A se adresa la autor.

GAZETA SĂTEANULUI

„Gazeta Săteanului“ e numele unei reviste, de cunoștințe necesare, ce apare, în un chip foarte regulat de patru ani de zile în R.-Sărat, sub direcțiunea d-lui C. C. Datculescu și care formează la finele fie-cărui an un frumos volum bun de consultat în mai multe împrejurări.

Această revistă vedem, cu plăcere că *se îmbunătățește din ce în ce* atât prin variațiunea materiilor ce publică și care emana de la o colaborațiune numeroasă și știutoare, cât și prin ilustrațiunile sale numeroase și artistice. Ast-fel în anul acesta „Gazeta Săteanului“ dă: 16 pagine de materie bine îngrijită și variată: o cupertă; gravuri negre cu îmbelșugare lucrate în Paris cu multă acurateță, reprezentând plante agricole, gravuri de cunoștințe utile etc.; gravuri colorate în relief, lucrate în Berlin, represintănd animale utile și stricătoare; gravuri colorate de diferite plante pentru mica și marea cultură, lucrate în Paris; heliografi în plante atașate în uinal, photoglypti (fotografii) lucrate înadins pentru Gazeta Săteanului, de renumita casă din Paris „Lemercier“ înfățișând oamenii meritoși din țară, precum d. P. S. Aurelian etc. etc.

Această revistă unică în felul ei în România, și cea mai artistică și bogat ilustrat din câte apar în Țară, ese de 2 ori pe lună format broșură. Abonamentul e numai 10 lei pe an. De și acest modest cost nu represintă nici valoarea fotografiilor ce dă în acest an, dar fie-care abonat o dată cu trimiterea costului abonamentului, poate cere unul din cele trei premii ce trimite și oferă gratuit și care costă cel puțin 5 lei. Ast-fel că: *Abonamentul la „Gazeta Săteanului“ nu costă nimic.*

Invităm pe cititorii noștri a se abona la această meritoasă publicațiune scoasă cu atâta îngrijire de fondatorul ei d. C. C. Datculescu, sau dacă voesc a lua înainte cunoștință de această revistă, a cere un număr de probă, ce se va trimite franco orii-cui îl va cere.

R. PERL

LEGATORIA DE CARTI

10, STRADA BISERICA IENEI, 10.
BUCURESCI

Esecută ori-ce lucrări de Legătoria, Papeteria, Galanteria și Cartonage, asemenea efectuează registre de Comptabilitate, Cărți de Comptabilitate, Cărți de Bibliotecă, Pas-patură și Rame pentru Cadre de ori-ee mărimi cu cele mai moderate prețuri.

Biuroū de consultațiuni juridice și de Traducțiuni

ELIAS & GOLDSTEIN

Strada Gabroveni 17 Etagiul I, Bucuresci.

INCERCARE

ASUPRA

SEMASIOLOGIEI LIMBEI ROMANE

STUDII ISTORICE

DESPRE TRANSITIUNEA SENSURILOR

DE

LAZAR ȘAINEANU

Licențiat în literatură și filosofie

CU O ALOCUȚIUNE-PREFAȚA DE B. P. HASDEU

PREȚUL UNUI EXEMPLAR 8 LEI

A V I S

Mandatele de bani pentru «*Revista Israelită*» rugăm a se trimite pe adresa: I. Sterianu, str. Mihaï Vodă No. 7 București.

Correspondențe privitoare la redacțiunea ziarului să se adreseze tot pe adresa de mai înainte.

Gerant Ioan Marinescu.

Tip. Românulă, Vintilă C. A. Rosetti

